

fol. 230 v, **Poslední večeře Páně**

Text kancionálu:

„Nakrmil jest je z běli pšeničné, alelujá, a stredem z tvrdé skály nasýtil jest alelujá, alelujá, alelujá. Veselte se v Bohu pomocníku našem, vzdávejte chválu Bohu Jákobovu.“

Malířská výzdoba:

Miniatura v iniciále N - scéna namalována podle Janova evangelia (Jan 13, 21-29). Kolem okrouhlého stolu sedí 12 apoštolů a uprostřed nich Kristus s kalichem v ruce. Apoštol na Kristových prsou je bezpochyby sv. Jan Evangelista, miláček Páně. Jinde text kancionálu pojednává, že sv. Jan „na prsech Páně odpočíval jest“ (fol. 114 r). Po Kristově pravici je zřejmě bratr Janův sv. Jakub starší a po levici sv. Petr. Podív a úžas

v tvářích a gestech apoštolů naznačují, že Kristus právě pronesl: „Amen, amen, pravím vám, jeden z vás mne zradí.“ Apoštolé mají kolem hlavy svatozář, kromě jediného – Jidáše, který má ve vlasech d'ábla, neboť podle evangelia „vstoupil do něho satan“. Měsíc, který Jidáš drží v ruce je pokladnice se společnými penězi apoštolů, rovněž v evangeliu zmiňovaná. Vpravo v pozadí snad nikoli přímo u stolu, je však ještě další osoba, rovněž bez svatozáře, která se od ostatních liší černým šatem. Výrazný obličej starého vrásčitého muže patří podle odborníků pravděpodobně donátorovi. Donátorem je však v tomto případě cech knapovský a cechy se v kancionálu prezentují vždy jen cechovním znamením. Nelze uvažovat ani o další možnosti, že se totiž malíř Fabián Puléf v této signované miniatuře zpodobnil sám, protože tu nejen chybí podobnost s tváří malířovou, jak ji známe ze svatovítského kancionálu jen o 7 let staršího, ale ani obličej starého muže nemůže odpovídat Pulěřově věku asi 38 let (nar. okolo r. 1520, zemř. po r. 1565). Jisto je, že neznámý čtrnáctý muž u stolu je osobou navíc mimo rámeček evangelijní scény. Miniatura tím evokuje i text kancionálu, že poslední večeře proběhla nejen za účasti 12 apoštolů, ale i „jiných věrných jemu milých“ (fol. 138 v).

Vlevo od miniatury je arabeska z hroznů a vinných listů.

Hospodin sesílá manu z nebe. Izraelité mezi stany zachytávají do ošatek či šátků bílou manu z nebe, jíž je plno na zemi i v ošatkách. Starý zákon, 2. Mojžíšova, kap. 16: „Celá pospolitost Izraelců na poušti opět reptala proti Mojžíšovi a Áronovi. Izraelci jim vyčítali: „Kéž bychom byli zemřeli Hospodinovou rukou v egyptské zemi, když jsme sedávali nad hrnci masa, když jsme jídávali chléb do sytosti. Vždyť jste nás vyvedli na tuto poušť, jen abyste celé toto shromáždění umožili hladem.“ Tu Hospodin promluvil k Mojžíšovi: „Slyšel jsem reptání Izraelců, Vyhlas jim: Navečer se najíte masa a ráno se nasytíte chlebem, abyste poznali, že já jsem Hospodin, váš Bůh.“ Když pak nastal večer, přiletěly křepelky a snesly se na tábor. A ráno padala kolem tábora rosa. Když rosa přestala padat, hle, na povrchu pouště leželo po zemi cosi jemně šupinatého, jemného jako jíní. Když to Izraelci viděli, říkali jeden druhému: Man hú, (to je: co je to?) A Mojžíš jim řekl: „To je chléb, který vám dal Hospodin za pokrm“. Dům izraelský pojmenoval ten pokrm mana. Byl jako koriandrové semeno, bílý, a chutnal jako medový koláč. Izraelci jedli manu po čtyřicet let, dokud nepřišli do země, v níž se měli usadit.“ (Kráceno)